

*Dnevnik don Ilije Drmića objavljen u tjedniku Hrvatsko Slovo*

▣ **Ponedjeljak, 9. siječnja 2012.** Ovoga blagoslovljenog dana kojim počinje vrijeme kroz godinu, nakon jakoga božićnog ciklusa, bio sam zaokupljen odlaskom u Mostar, grad na Neretvi, toj krvavoj Narenti. Ondje sam na Teološkom institutu održao predavanja studentima koji uz teologiju i filozofiju uče i hrvatsku gramatiku, hrvatski pravopis, zatim teoriju književnosti sa stilistikom i interpretativnim čitanjem biblijskih i književnih tekstova, kao i govorništvo, retoriku. Bilo je i pitanja na satu pravopisa. Naime, student pita: Je li ispravno pisati 01. 01. 2012. godine? Odgovorio sam ovako. Kad je riječ o pisanju nadnevaka, postoji nekoliko načina. Prvi je način pisanje nadnevaka ili datuma arapskim brojkama: **1. 1.**

**2012** ;

drugi kombinacijom arapskih brojki i rimskih brojeva:

**1. I. 2012**

; treći arapskim brojkama s ispisanim imenima mjeseci:

**1. siječnja 2012**

. Budući da se u pisanju nadnevaka primjenjuje pravilo redukcije kao u naslovima knjiga i sličnih tiskovina, te u strukturi naslova i podnaslova u knjigama i ostalim tiskanim i inim medijima, onda otpada pisanje onih dviju suvišnih ništica i riječi godina.

Nakon završene nastave otišao sam u Biskupski ordinarijat, gdje sam porazgovarao sa svojim biskupom Ratkom Perićem o svim prošlogodišnjim pastoralnim poslovima u župi, o statistikama, radovima u crkvi i oko crkve kao i o zdravlju i svim sličnim poteškoćama. Bio sam vrlo lijepo primljen, te tko zna po koji put osjetio sam se radosnim što sam svećenik i pastoralac na župi, a zahvalan sam Bogu i za sve ostale poslove što mi ih je Crkva povjerila.

**Utorak, 10. siječnja 2012.** Trebao sam danas putovati, ali zbog prehlade nisam mogao, s kolegom don Jozom Blaževićem iz Vinjana u Gabelu, onu Gabelu koja je postala slavna po Salinasovoj priči da je u njoj bila glasovita Troja, te da se tu odvijao onaj Trojanski rat što ga je opjevao Homer u svojoj *Ilijadi*, koju sam čitao i gledao film Wolfganga Petersena.

Kad sam primio poziv iz Uredništva HRVATSKOGA SLOVA da pišem za taj list kulture, bili smo mi svećenici u jeku čitanja i promišljanja o Ivanovu proslavu za Evanđelje, koji glasi: *Iskoni bje Slovo, Slovo bje kod Boga, Bog bje Slovo!*

Onih božićnih, pobožićnih i novogodišnjih blagdana odjekivale su te riječi u svim našim ukrašenim crkvama, crkvicama, kapelicama, oratorijima, gdje su se slavile svete mise. Naravno, u suvremenom hrvatskom jeziku: "U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Riječ bijaše Bog!" (Iv 1,1). Sveta grčka braća Ćiril i Metodije, slavenski apostoli, svoj prvi prijevod na opći jezik starocrkvenoslavenski, ondašnji *koiné*

, iz kojega će se razviti starohrvatski, pa hrvatski jezik i ostali slavenski jezici, otpočeli su sveti čin prevođenja upravo Evanđelja po Ivanu. Navedene riječi stoje na samome početku.

HRVATSKO SLOVO obuhvaća svu širinu Riječi, Slova, Logosa, Fosa i Biosa, svu kulturu i sav kult što proistječu iz Ivanovih proslavnih riječi. Slovo označava ono temeljno mišljenje, sržnu, iskonsku, začudnu i upitnu misao o postanku svega što jest, a napose čovjeka, muškarca

i žene, te o življenju i slavljenju Slova u našem svagdašnjem životu pod Suncem na ovom planetu Zemlji. Mi zemljani i nebeski, tjelesni i duhovni stvorovi (kako čudesan spoj tjelesnosti i duha!) primili smo u zadatak obrađivanje zemlje i gledanje u zvjezdano nebo ne bismo li čuli poruke svoga postanka i konačna ostanka. Oranje i uopće bavljenje zemljom zove se kultura, a to dolazi od latinske riječi: *colo, colere, colui, cultum*, što znači oranje i obrađivanje zemlje. Iz toga je sve niklo: i ralo i branalo, i srp i mijeh, i mlin i žrvanj, i žitnica i krušnica, i dom i domovina i jezik kao spremnik narodne svijesti i misli... A od

*colere*

dolazi i podomaćena riječ kult - slavljenje Boga. Da bismo mogli obaviti taj svoj važni zadatak, potrebno nam je povezivanje s Iskonom u kojem "bje Slovo".

**Srijeda, 11. siječnja 2012.** Unatoč prehladi radio sam u ovome danu prebirući neke tekstove i slike za knjigu *Vinička baščina*, koja se grafički uređuje u

Uredništvu lista

*Crkva na kamenu*

u Mostaru. U toj knjizi naći će se podosta objavljenih tekstova u raznim našim listovima u posljednjih 50 godina. Sve će biti popraćeno slikama iz ovoga kraja i života ljudi na graničnom području. Ovo će biti treća knjiga o ovoj nekoć velikoj (4000) a danas maloj župi s četiristotinjak žitelja. Prva je djelo dr. fra Roberta Jolića i moje malenkoće s naslovom

*Župa Vinica*

, druga je monografija o pokojnom akademskom slikaru iz Vinice s naslovom

*Jokanov slikopis, Slikarski opus Josipa Jokana Šiške (1942.-1974.).*

Nakon ove o viničkoj baštini uslijedila bi knjiga o pučkim običajima, igrama, zabavama, zagonetkama, poslovicama i sličnim oblicima, potom o narodnoj radinosti s ilustracijama iz ovoga viničkog ozemlja i ozračja. Postoji gotov popis prezimena i njihovih nositelja iz 1912. god., što ga je sastavio tadašnji župnik fra Jako Jukić. O našem glagoljašu don Jakovu Perkoviću, kao i o ostalima, redovito piše biskup iz Mostara dr. Ratko Perić. Don Jakov je 1808. god. objavio dvije knjige:

*Devetice bogoljubni priprava...*

i

*Kratko izkazanje života S. Jakoba Pustinjaka*

. God. 1809. tiskao je

*Pet rasuđenja svetoga Apostolskoga sidalista varhu pet događaja podložnih sudu Svetoga Otza Pape*

i drugo izdanje knjige

*Kratko izkazanje života S. Jakoba Pustinjaka*

. Uza sve ovo gledat ćemo tiskati i list s naslovom

*Vinička baščina*

po uzoru na susjedne župe Roško Polje, Studence, Aržano i dr. Studenci ove godine slave 50. broj svoga lista.

▣ **Četvrtak, 12. siječnja 2012.** Danas je predivan zimski dan. Sunce ugrijalo i oko podne toplo, pogotovo u prančioku. Nakon tri dana ležanja i sjedenja u kući, iziđoh van u dvorište, prošetah se. Razgledao sam nove sadnice što sam ih jesenas posadio. Jedna je polomljena. Mislio sam da ju je slomio vjetar, i to onaj koji jako puše jurajući odzgor s Kupresa, pa preko Duvanjskoga polja, Buškoga jezera gdje je Karmel sv. Ilije s njegovim kipom umjetnika Slavena Miličevića i moj zavičaj, zatim ovdje preko Gologa brda, Viničkoga polja i brda Gološije dolje ravno kroz tunel sv. Ilije u Naše more (Mare nostrum). Ovome vjetru silovitome ne znače ništa granice, niti granični prijelazi kojih ovdje u nas ima dva. Moju biljku, horizontalni čempres,

slomila je krava koja se zaigrala nakon pojenja a i njoj je bila draga ova gotovo krilata stabljika s kojom se i vjetar volio igrati.

Došao sam u šetnji i do spomenika u ovome obnovljenom crkvenom dvorištu, koji je podignut 2009. god. u čast svećenicima glagoljašima iz ove župe, kao i sa svih naših prostora, jer su oni zadužili naš narod bogatom pobožnošću i kulturom uz to što su propovijedali vjeru glagoljajući: / *skoni bje Slovo...*

Prisjećao sam se ovom zgodom, gledajući četiri prelijepa srebrna smreke pokraj glagoljaškoga spomenika, što sam zapisao o tome: Za spomenik u čast glagoljašima rodom iz župe Vinice uradio je akademski kipar Jure Žaja, rodom iz Aržana a živi u Zaprešiću, medaljone od bronce za svakoga od njih napose, a to su:

**don Josip Jurčević**

(oko 1740.-1776.);

**don Martin Jurčević**

(1744.-1804.);

**don Ilija Jurčević**

(1764.-1838.), koji zna latinski ali iznad svega mu je hrvatski;

**don Jakov Perković**

(1767.-1836.);

**don Tadija Čalić**

(1780.-1835.), kojega je opisao Mate Krajinina u romanu *Rodaci*;

**don Josip Lučić**

(1780.-1839.), te

**biskup Nikola Bijanković**

(1645.-1730.), koji je pohađao ove krajeve i odgajao svećenike glagoljaše u Priku. Glagoljička slova pokraj njih uradio je Mate Madunić iz Ciste Provo.

**Petak, 13. siječnja 2012.** Kad sam, nakon završene teologije i filozofije, studirao hrvatski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, onda sam kao student imao obvezu gotovo redovito ići u kazalište i u kinodvorane, da ne govorim o knjižnicama. Budući da su me upoznale prodavačice karata kojima sam govorio da sam svakoga dana u kazalištima, kinima i - crkvama, onda su mi uvijek davale kartu za sjedalo br. 13, gratis, govoreći da se kao svećenik zacijelo ne bojim toga broja dok se mnogi drugi plaše i odbijaju primiti karte. Jednom sam tako, zahvaljujući tomu sretnom broju koji nitko nije htio kupiti, pratio

*Maske na paragrafima*

Josipa Kosora, a u kinodvorani gledao sam ruski film

*Andrej Rubljov*

redatelja Andreja Tarkovskoga. Izvrsna predstava borbe i patnje s jobovskim kricima i danas mi je pred očima, u mislima, u srcu. Film čudo umjetnosti i životnih poruka, sav crno-bijeli a na kraju u koloru prikaz freski u crkvi Svete Trojice u Moskvi Andreja Rubljova, slikara ikona (zemaljske, umjetničke sjene svetačkih nebeskih bića) iz 15. st. Rado sam, dakle, uzimao tu kartu i demistificirao taj broj 13 u svome društvu i okružju. Govorio sam da je spomendan sv. Ante 13. lipnja, da se u čast njemu slavi 13. utorka, da se Gospa Fatimska počela ukazivati 13. svibnja 1917., da je Gospa Bistrička 13. srpnja, da ne možemo preskakati broj 13 u našem životu, kao što danas ne mogu zaobići ovaj petak 13. siječnja, i da trebamo imati čvrstu vjeru u Boga i Bogu, a ne u gatke zemaljskih gatarara. Inače naš narodni život pun je praznovjernih oblika, raznih lažnih vjerovanja, viđenja, ukazanja i predviđanja, proricanja.

**Subota, 14. siječnja 2012.** Ovih dana slobodna hrvatska nacija u suverenoj državi Republici

Hrvatskoj razmišlja o ulasku u Europsku Uniju, a danas je u Zagrebu bio i prosvjedni skup protiv ulaska u EU. Trebat će donijeti uskoro konačnu odluku o tome pridruženju. Već se toliko godina raspravlja na najvišim razinama o članstvu Republike Hrvatske u toj Uniji, te je posve razvidno da ne postoje nikakve šanse da referendum ne uspije unatoč protivnim glasovima kojima plaćaju promidžbu upravo oni koji su u srcu te EU. Plaćaju, naravno, samo zato da se tobože ipak čuje na najvišoj razini i glas *contra* EU, odnosno da se očituje demokracija koja je na načelu: samo malo veća većina *za/pro*

protiv one malo manje većine

*contra*

. Po mom mnijenju trebalo je raspraviti prije desetak godina dvije ili tri bitne činjenice u svezi s članstvom u EU i odmah glasovati pro ili contra da se ne gubi vrijeme i novac na silne rasprave o opsežnim hrvatskim poglavljima. To znači, narod ne daje svoje državnosti nizašto, svoga teritorija, ne dopušta masovna useljavanja na vlastiti prostor osim protok pučanstva u omaslovljenom turizmu, a sve drugo prihvaća u smislu suradnje i jedinstva koje se traži, što je i logično kad se ide u to objedinjenje Europe.

□ **Nedjelja, 15. siječnja 2012.** Jučer je jedna gospođa iz župe Kongore, odakle je i onaj glasoviti fra Ivan Ančić o koje je nedavno izišao zbornik radova, preda mnom u svojoj kući pitala svoga teško bolesnog muža da joj odgovori što će sutradan, tj. 15. siječnja, slaviti ona i on. On je jedva odgovorio, jer je šlagiran, ali rekao je sa smiješkom da će slaviti njih dvoje 36. obljetnicu braka. I danas sam stalno mislio na to i molio sam se Bogu za njih dvoje i njihovu djecu, a napose za toga prijatelja Antu da ozdravi i da se vrati svojim velikim životnim obvezama i dužnostima. Kako je bilo lijepo promatrati njegovu ženu i tu majku koja u svojoj životnoj opterećenosti, prethodno naučivši svoga bolesnog muža da rekne što će njih dvoje slaviti u nedjelju 15. siječnja, pita a on ponavlja preda mnom, ne znajući ni jedno ni drugo dok su vježbali da će naučenu lekciju "polagati" preda mnom, a moguće i još pred kime. Razlog što pišem jest ljepota i vrijednost braka. Danas je slavljena nedjelja kao blagdan koji je Bogu posvećen, a i nama ljudima. Šest dana radi, a sedmoga se odmori i moli, zahvaljuj Bogu i raduj se novome tjednu. Molio sam se za domovinu Hrvatsku koja je na današnji dan prije 20 godina međunarodno priznata, za hrvatski narod, za onaj bračni par iz Borčana i sve supružnike, za mnoge stradalnike i nevoljnike u ovome svijetu.

□ □ □ *Don Ilija Drmić*